

Мердова Ольга Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2,

Донецький державний університет внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0769-2364>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРАЦІВНИКАМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

З перших днів широкомасштабної збройної агресії з боку росії відносно України працівники всіх правоохоронних органів, не виключенням є і працівники Національної поліції України, долучилися до реалізації заходів із забезпечення державного суверенітету, безпосередньої участі у бойових діях, а також продовжували виконання завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку на обслуговуваних територіях, а також територіях, звільнених з тимчасової окупації. На сьогоднішній день, особливо на найбільш вражених війною територіях, поліцейські несуть службу в умовах постійного ризику для їх життя і здоров'я, підвищеної бойової готовності, у стані високої психоемоційної напруженості, а їх діяльність зосереджена на виконанні специфічних функцій – несення служби на блок-постах, участі у рятуванні населення, стабілізаційних заходах на деокупованих територіях, виявлення учасників диверсійно-розвідувальних груп, колаборантів, випадків незаконного обігу зброї тощо.

Діяльність працівників поліції у таких умовах, перебування їх у кризових станах, обумовлених пережитими психічними травмами, перебування чи можливе перебування під психотравмівними подіями, у посттравматичних стресових розладах, безумовно, не може не позначитися на психологічному здоров'ї поліцейських та ефективності їх діяльності.

Зазначені негативні чинники, що впливають на психологічну стабільність працівників Національної поліції, а зрештою і загальну ефективність діяльності поліцейських підрозділів обумовлюють необхідність вжиття комплексу заходів, спрямованих на реабілітацію та надання психологічної допомоги поліцейським, серед яких, на нашу думку, повинні стати такі:

- оптимізація структури і штатної чисельності психологічних служб територіальних органів (підрозділів) поліції. Наприклад, у структурі Національної поліції України вбачаємо доцільним створення Центру психологічної допомоги та його регіональних відділень для забезпечення оперативності реагування на негативні прояви психологічних станів поліцейських, виявлення психологічно вразливих їх категорій та здійснення заходів щодо надання їм психологічної допомоги;

- проведення оцінки психологічного впливу широкомасштабної збройної агресії на поліцейських для усвідомленого розуміння необхідності подолання її психологічних наслідків в поліцейській діяльності;

- розроблення спеціальних програм реабілітації та надання психологічної допомоги поліцейським, спрямованих на подолання посттравматичного синдрому, який може стати каталізатором до різних негативних проявів в їх службовій діяльності;

- перегляд наявних методик реабілітації та надання психологічної допомоги поліцейським із можливим впровадженням наявного позитивного зарубіжного досвіду психологічного забезпечення службової діяльності працівників поліції країн, які мали досвід «травмування особового складу війною». На нашу думку, доцільним в цьому напрямі є вивчення досвіду організації психологічної допомоги особам, які брали участь у військових діях таких країн, як Грузія, Ізраїль, Сполучені Штати Америки, а також досвіду країн, які брали участь у миротворчих місіях;

- забезпечення високого рівні поінформованості поліцейських про важливість роботи з психологом, про доступ до психологічних послуг, у тому числі з можливістю їх дистанційного отримання;

- підвищення рівня довіри поліцейських до психологічного консультування;

- перегляд програм навчання, підготовки та перепідготовки особового складу органів (підрозділів) Національної поліції України з обов'язковим включенням до них питань набуття навичок володіння методами контролю бойового стресу, зокрема, методами первинної, вторинної і третинної профілактики стресу.

Крім того, зазначимо, що окремо слід приділити увагу такій категорії поліцейських, як здобувачі вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, особливо випускних курсів, на предмет їх психологічної готовності до виконання поліцейських завдань в умовах військового стану та у повоєнний період. З огляду на це, актуалізуються питання внесення змін до програм їх підготовки в частині психологічної підготовки, а також розробки комплексу заходів для навчання молодих фахівців – випускників таких закладів вищої освіти, спрямованих на здобуття ними теоретичних знань та оволодіння практичними вміннями і навичками, необхідними для формування професійно-психологічної надійності, стійкості, готовності до реалізації завдань в умовах військового стану та у повоєнний період.

Вважаємо визначені нами актуальні питання надання психологічної допомоги працівникам Національної поліції України сприятимуть ефективному забезпеченню їх службової діяльності у сучасних умовах.